

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Fővárosi Ítéltábla a dr. Bacsa Judit (címe) ügyvéd által képviselt (felperes neve, címe) felperesnek a dr. Tóth János Norbert (címe) ügyvéd által képviselt (alperes neve, címe) alperes ellen személyhez fűződő jog megsértésének megállapítása miatt indult perében a Fővárosi Bíróság 2010. február 11. napján kelt 19.P.26.801/2008/6. számú ítélete ellen az alperes részéről 7. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, fellebbezett részét helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 25.000 (huszonötezer) forint + áfa fellebbezési költséget, valamint a Magyar Államnak külön felhívásra 60.000 (hatvanezer) forint fellebbezési illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A felperes kereseti kérelmében annak megállapítását kérte, hogy a felszámolási eljárás megalapozatlan kezdeményezésével, illetve annak valótlan állításával, hogy fizetésektelen, továbbá, hogy nem fizette vissza a 200 millió forintos kölcsönt és járulékait, az alperes súlyosan megsértette a jó hírnévhez fűződő személyiségi jogait.

A jogsértés megállapításán túl a felperes 10 millió forint nem vagyoni kártérítés megfizetésére is kérte kötelezni az alperest.

Az alperes a kereset elutasítását kérte, előadva, hogy önmagában a polgári peres eljárás megindítása nem sért személyhez fűződő jogot, a visszafizetés igazolása után az eljárás kezdeményezésétől egyébként is elállt. Közölte, hogy ténylegesen nem is indult meg a felszámolási eljárás, míg az arról tudósító újságcikk tartalmáért pedig felelősség nem terheli. A felperes egyébként nem bizonyította kárát és azt

sem, hogy az eljárás kezdeményezésével okozati összefüggésben bármilyen hátrány érte volna.

Az elsőfokú bíróság ítéletével megállapította, hogy az alperes azzal, hogy a ...-én kelt, ...-hoz intézett, a felperessel szembeni felszámolási eljárás megindítására irányuló kérelmében valótlanul állította, hogy a felperes ...-éig nem fizette meg részére a felek között ...-én létrejött és több esetben módosított kölcsönszerződésben szereplő 200 millió forint tőkét és járulékait, megsértette a felperes jó hírnév védelméhez fűződő személyiségi jogait.

Kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 1.000.000 forint tőkét.

Az ezt meghaladó keresetet elutasította.

Kötelezte a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 200.000 forint perköltséget.

A le nem rótt illetékről úgy rendelkezett, hogy abból a felperes 519.000 forintot, az alperes pedig 81.000 forintot köteles a Magyar Államnak külön felhívásra megfizetni.

Az ítélet indokolásában ismertette az Alkotmány, valamint a Ptk. jó hírnévhez fűződő személyiségi jogi perekre vonatkozó rendelkezéseit, a bizonyítási eljárás szabályait. Az elsőfokú bíróság a felperesi kereset jogalapja tekintetében azt emelte ki, hogy a per során az nem volt vitatott, hogy a kölcsöntartozást és annak járulékait a felperes az alperesnek a fizetési határidőn belül banki átutalással teljesítette. Ehhez képest valótlan annak állítása, hogy a kölcsön kiegyenlítésére nem került sor. Megállapította, hogy az alperes anélkül kezdeményezte a felszámolási eljárást, hogy meggyőződött volna arról, hogy a felperes a szerződésben vállalt fizetési kötelezettségének eleget tett-e. Márpedig az alperestől elvárható magatartás lett volna, hogy mielőtt egy gazdasági életben döntőnek nevezhető eljárást kezdeményez, meggyőződjön arról, hogy kérelmének van-e valós alapja.

Az alperes azzal, hogy a kérelmének jogalapjáról felróható módon nem győződött meg, nem a tőle elvárható magatartást tanúsította, ráadásul nem téves értékítéletet, hibás véleményt fogalmazott meg, az általa kezdeményezett eljárás alapja tényszerűen nem volt valós, ezért jogsértést követett el. Ez a felszámolási eljárás megindítására irányuló kérelem egyben sértő tartalmat is hordoz, tekintettel arra, hogy egy gazdálkodó szervezet megítélésére, fizetőképességére vonatkozó, alapvető adatról van szó, ezért az elsőfokú bíróság a jogsértést a Ptk. 84. § (1) bekezdésének a) pontja alapján megállapította.

Az elsőfokú bíróság az alperest nem vagyoni kártérítés megfizetésére is kötelezte. E körben hivatkozott a Ptk. 84. § (1) bekezdés e) pontjára, a Ptk. 339. § (1) bekezdésére, a Ptk. 355. § (4) bekezdésére, valamint az Alkotmánybíróság 34/1992.(VI. 1.) határozatára és annak indokolására.

A jogsértés tárgyi súlyát jelentősnek találta, mert az alperes gondatlanul járt el akkor, amikor úgy kezdeményezett felszámolási eljárást, hogy annak tényleges alapjáról érdemben nem győződött meg. Nem vizsgálta, hogy a fizetési felszólításban szereplő teljesítési határidőig a befizetés megérkezett-e vagy sem.

A tényleges következmények bizonyítása körében az elsőfokú bíróság tanúkat hallgatott meg. Az érdektelennek nem tekinthető tanúk arról nyilatkoztak, hogy a felperes az események után választott új pénzügyintézetet, ahol fokozott ellenőrzést vezettek be vele szemben a felszámolási eljárás kezdeményezéséről történő tudomásszerzést követően és igazolást kértek annak megalapozatlanságáról is. Szállítói is érdeklődtek a hír valóságtartalmát illetően. Elmondták azt is, hogy számos szállító megkereste őket, hogy adjanak magyarázatot a felszámolási eljárás megindításának okáról és nem tettek különbséget a felszámolási eljárás megindítására irányuló kérelem és magának az eljárásnak a megindítása között. A felperes gazdasági vezetői konkrét vagyoni kárt számszerűsíteni nem tudtak, de utaltak arra, hogy a keletkezett megkeresések elhárítása, mások tájékoztatása, a valós helyzet bemutatása több erőfeszítést igényelt részükről.

... tanú - aki a ... gazdasági igazgatója - azt is elmondta, hogy tőle is kértek a felperesről információt, hogy mennyiben megalapozottak a különböző híresztelések. Magyarázkodásra, a valós helyzet hangoztatására kényszerült ő is, és csak azt követően „nyugodtak meg” a gazdasági élet résztvevői, hogy a megszüntető végzést a bíróság meghozta.

Mindezen körülmények alapján az elsőfokú bíróság megállapíthatónak találta azt, hogy a felperesi gazdasági társaság vezetőinél többlet erőfeszítést igényelt az, hogy a híresztelések nyomán keletkezett kérdéseket megválaszolják, az üzleti partnereket, pénzügyintézeteket megnyugtassák. Figyelembe vette azt, hogy a megkeresések döntő része az újsághír közzététele után érkezett, az alperes közvetlen kapcsolata azonban az újságcikkhez nem volt bizonyított. A rendelkezésre álló bizonyítékok mérlegelése alapján az elsőfokú bíróság 1.000.000 forint nem vagyoni kártérítés megfizetésére kötelezte az alperest, míg az ezt meghaladó keresetet elutasította.

A perköltségről a pernyertesség-pervesztesség arányának megfelelően határozott.

Az ítélet ellen az alperes terjesztett elő fellebbezést.

Előadta, hogy a felszámolási eljárás kezdeményezése és az annak során tett tényállítás nem alkalmas a felperes jó hírnevének megsértésére, értékelésének hátrányos befolyásolására. A bírósághoz benyújtott felszámolási eljárás megindítása iránti kérelmében nem állította, hogy a felperes fizetéseképtelen, csak azt, hogy a kölcsöntartozást határidőben nem fizette meg, ez azonban sértő tartalmat nem hordoz és nem jelenti a társaság fizetéseképtelenségét sem.

Arról, hogy a felperes a tartozását nem fizette vissza, kizárólag a bíróság előtt nyilatkozott és ekkor sem alkotott semmiféle negatív értékítéletet. Állította semmi szerepe nem volt az újságcikk megjelenésben, ezáltal abban, hogy szélesebb körben is tudomást szerzetek a felszámolási eljárás kezdeményezéséről.

Kiemelte, hogy alkotmányos jogát gyakorolva kérte az illetékes hatóság eljárását, és az eljárás során mindig jóhiszemű volt, így jogsértést nem követett el.

Hivatkozott arra, hogy a felperes semmilyen okirati bizonyítékkal nem tudta alátámasztani azt, hogy kár érte és a tanúk vallomásából is az derül ki, hogy a gazdasági társaságnak semmilyen anyagi hátránya nem származott abból, hogy felszámolási eljárás kezdeményezése napvilágot látott.

Ezen túlmenően a felperes a bíróság felhívása ellenére határidőben bizonyítási indítványát nem terjesztette elő, ennek elmulasztásával hatályosan már bizonyítást nem ajánlhatott volna fel. Ennek ellenére az elsőfokú bíróság az előterjesztett bizonyításra alapítva súlyosan jogsértően állapította meg a nem vagyoni kártérítési fizetési kötelezettségét.

Kérte az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatását, mert a megjelölt jogalap és a jogkövetkezmények alkalmazása nem helytálló, az elsőfokú bíróság téves következtetéseket vont le, az eljárásjogi szabályokat megsértve folytatott le bizonyítási eljárást és vett fel tanúvallomásokat.

A felperes ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását és az alperes másodfokú perköltségben marasztalását kérte.

Kifejtette, hogy a bírói gyakorlat egyértelmű abban a tekintetben, hogy önmagában valamely bírósági vagy hatósági eljárás megindítása nem valósítja meg a jóhírnév sértést, azonban következetes abban a kérdésben is, hogy a jogsértés bírósági vagy hatósági eljárás keretében is megvalósítható, amennyiben a kifogásolt állítás nem jogi véleménynek vagy a jogi helyzet értékelésének minősül, hanem sértő és valótlan tényállításokon alapul. Jelen esetben az alperes a kérelem benyújtásakor nem járt el jóhiszeműen, objektíve valótlan állítást tett ezzel megvalósítva a jóhírnév sértést.

Hivatkozott arra, hogy a gazdasági élet szereplői előtt köztudomású, hogy a felszámolási eljárás rendszerint fizetőképtelen gazdálkodó szervezetek ellen indul és azok megszüntetésével végződik. Álláspontja szerint az alperes valótlan állítása a közfelfogásra tekintettel a fizetése képtelen kifejezés használata nélkül is sérti üzleti jó hírnevét és a jogsértés szempontjából nincs jelentősége annak, hogy az üzleti partnerei tisztában voltak-e azzal, hogy a fizetése képtelenség kimondása és a felszámolási eljárás kezdeményezése között különbség van, mert már a felszámolás iránti kérelem benyújtása is a bizalom megingásával a társaság megítélésének hátrányos változásával jár.

A felszámolási kérelem benyújtásával, az alperes magatartásával összefüggésben nem vagyoni kár érte, az üzleti partnerek, pénzügyi intézetek előtt magyarázkodásra, mentegetőzésre, a valóság bizonyítására kényszerült. Közölte, amennyiben az alperes az objektíve valótlan tényállítás alapján nem kezdeményezi a felszámolási eljárást a társasággal szemben, abban az esetben a ...-i számában sem jelenhetett volna meg az újságcikk, így közvetett okozati összefüggésben áll az alperes magatartása az újságcikk megjelenésével. Ezt a következményt az alperes előre láthatta, ezért kártérítési felelőssége a közvetett károkozás miatt is fennáll.

Azt nem vitatta, hogy a tanúbizonyítás bejelentése valóban röviddel a bíróság által megjelölt határidőn túl történt, azonban az indítványozott bizonyítás lefolytatása a per befejezését nem késleltette.

Az alperes fellebbezése nem megalapozott.

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (3) bekezdésének megfelelően csak a fellebbezési kérelem és ellenkérelem korlátai között bírálhatta felül. Ebben a körben eljárva megállapította, hogy az elsőfokú bíróság érdemben

helytálló döntést hozott, ezért azt a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján indokaira is kiterjedően helybenhagyta.

Az alperes fellebbezése alapján a másodfokú bíróság is azt vizsgálta, hogy a perbeli felszámolási eljárás kezdeményezésével, illetve a felperesi gazdasági társaság fizetéseképtelenségére vonatkozó állítással megvalósult-e a felperes jó hírnevének a sérelme.

A Ptk. 78. §-ának (2) bekezdése értelmében a jó hírnév sérelmét jelenti - többek között -, ha valaki más személyre vonatkozó való tény hamis színben tüntet fel. Az üzleti életben a jó hírnév, üzleti hírnév sérelmét jelenti minden valóságos ténynek olyan színben való feltüntetése, amelyből arra lehet következtetni, hogy az illető cég nem megbízható üzlettárs, a látszat ellenére ténylegesen nem rendelkezik a nyugodt és kiegyensúlyozott üzletmenethez szükséges vagyonnal.

Köztudomású, hogy a felszámolási eljárás elsősorban fizetéseképtelen gazdálkodó szervezetek ellen indul. Kevésbé ismert azonban, hogy a fizetéseképtelenség jogerős bírósági végzéssel kerül megállapításra és a felszámolást elrendelő végzés közzétételével kerül nyilvánosságra, tehát a felszámolási eljárás megindítására irányuló kérelem nem jár automatikusan a felszámolás megindításával.

Az alperest a Ptk. 4. §-ának (1) bekezdése értelmében kötelezettség terhelte, hogy polgári jogai gyakorlása és a kötelezettségei teljesítése során olyan magatartást tanúsítson, hogy érdekei érvényesítése a társadalom érdekével összhangban álljon a jóhiszeműség és a tisztesség követelményeinek megfelelően.

A Ptk. 2. §-a szerint a törvény védi a személyek vagyoni és személyhez fűződő jogait, továbbá törvényes érdekeit és biztosítja a személyeknek az őket megillető jogok szabad gyakorlását, e jogok társadalmi rendeltetésének megfelelően.

A hatósági eljárások kezdeményezése alkotmányos alapjog, az alperest megillető alapvető jog visszaélésszerű, rendeltetés ellenes alkalmazása azonban jogsértést valósít meg, hiszen a Ptk. 5. § (1) bekezdése tiltja a joggal való visszaélést. A (2) bekezdés szerint joggal való visszaélésnek minősül a jog gyakorlása, ha az a jog társadalmi rendeltetésével össze nem férő célra irányul, különösen ha a nemzetgazdaság megkárosítására, a személyek zaklatására, jogaik és törvényes érdekeik csorbítására vagy illetéktelen előnyök szerzésére vezetne.

A perbeli esetben a felek ...-én kölcsönszerződést kötöttek, amelyben a 200 millió forint kölcsönösszeg visszafizetését a felperes ...-ra vállalta. A megállapodást a felek több ízben módosították, majd a ...-én kelt felszólító levélben az alperes a visszafizetési határidőt ... napjában határozta meg.

A felperes a kölcsöntartozást kamatokkal együtt ...-én átutalással kiegyenlítette, ennek ellenére az alperes ...-én a ...-on a felperesi gazdasági társaság ellen felszámolási eljárást kezdeményezett.

Mindebből következően a Fővárosi Ítéltábla is arra az álláspontra jutott, hogy az alperes a hatósági eljárás kezdeményezésére vonatkozó alkotmányos jogait a Ptk. 2. § (2) bekezdésében és a Ptk. 4. § (1) bekezdésében írtakkal ellentétben nem a jóhiszeműség és tisztesség követelményeinek megfelelően gyakorolta, nem ellenőrizte a teljesítést és így a felszámolási eljárás megindításakor saját felróható

magatartása miatt valótlan, a felperesi gazdasági társaság tevékenységét sértő állítást tett, ezzel sértve a felperes jó hírnév védelméhez fűződő személyiségi jogait.

A nem vagyoni kártérítés megfizetésére és annak összegszerű megállapítására vonatkozó elsőfokú döntéssel is egyetértett a Fővárosi Ítélőtábla az alábbiak kiemelése mellett.

A Ptk. 84. § (1) bekezdésének e) pontja alapján, akit személyhez fűződő jogában megsértenek, az eset körülményeihez képest kártérítést követelhet a polgári jogi felelősség szabályai szerint. A felperes a perben bizonyította, hogy az alperes jogellenesen járt el [Ptk. 78. § (1) és (2) bek.], ezen túlmenően azonban a felperest terhelte annak bizonyítása is, hogy az alperes jogellenes magatartásával okozati összefüggésben nem vagyoni kára keletkezett [Ptk. 339. § (1) bek., 355. § (4) bek.]. A felperes a bizonyítási eljárás során igazolta, hogy a bankszámláját vezető pénzügyintézet, valamint üzleti partnerei előtt magyarázkodnia kellett.

A Fővárosi Ítélőtábla is úgy értékelte, hogy a felperesre vonatkozó fizetéseképtelenséggel kapcsolatos közlés, a felszámolási eljárás kezdeményezése üzleti kapcsolatait, megítélését negatív módon befolyásolta.

Ezt a körülményt a másodfokú bíróság is olyan erkölcsi hátránként értékelte, amely indokolta a nem vagyoni kár megtérítésével történő kompenzációt, és úgy ítélte meg, hogy az elszenvedett jogsérelemmel az elsőfokú bíróság által a Pp. 206. §-ának (3) bekezdésében írt mérlegelési jogkörében megállapított 1.000.000 forint arányban áll, annak felülmérlegelését indokoló körülmények nem álltak fenn.

A kifejtettekre figyelemmel a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta és ennek megfelelően döntött a perköltség viseléséről a Pp. 239. § (1) bekezdésén keresztül is érvényesülő Pp. 78. § (1) bekezdése, a 32/2003.(VIII. 22.) IM rendelet 3. § (5) bekezdése és a 6/1986.(VI. 24.) IM rendelet 13. §-a alapján.

, 2010. szeptember 14.

Kizmanné dr. Oszkó Marianne s.k.
a tanács elnöke

Dr. Győriné dr. Maurer Amália s.k.
előadó bíró

Dr. Fülöp Györgyi s.k.
bíró

A kiadmány hitelül:

tisztviselő

